

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH~~
~~KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ~~

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

Płk dypl. Stefan TRETYN

NATARCIE PUŁKU

Wykład

48689

WARSZAWA

SIERPIEŃ

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~WYDZIAŁ~~
~~SZTABOWEGO~~

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1

Plk dypl. Stefan TRETYN

NATARCIE PUŁKU

Wykład

48689

WYDZIAŁ WOJSK LADOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

JAWNE

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 54305

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

płk dypl. Witold WÓJCIK

~~_____~~
~~_____~~
Egz. nr ... 1

NATARCIE PUŁKU

Wykład

PLAN WYKŁADU

Temat: NATARCIE PUŁKU

WSTĘP

I. OGOLNE ZASADY NATARCIA

1. Istota i cechy współczesnego natarcia.
2. Formy i sposoby przejścia do natarcia.
3. Zadania bojowe pułku w natarciu.
4. Ugrupowanie bojowe pułku w natarciu.

II. PRZYGOTOWANIE NATARCIA

1. Ogólne zasady przygotowania natarcia.
2. Organizacja natarcia.

III. PROWADZENIE NATARCIA PRZEZ PUŁK

1. Prowadzenie natarcia po podejściu z głębi.
2. Prowadzenie natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

ZAKONCZENIE

Załączniki: Nr 1 - Wykaz literatury do samodzielnego studiowania

Nr 2 - Wykaz materiałów, które mogą być wykorzystane

w czasie wykładu.

§ 6. Obrona stanowi rodzaj walki zamierzonej lub wymuszonej
w celu odparcia uderzenia wplata.

Natarcie stanowi rodzaj walki prowadzonej w formie
ataków i odwrotów.

Obrona i natarcie są ściśle ze sobą połączone co do
celu, miejsca i czasu.

WSTĘP

1. Sprawy organizacyjne:

- informacja o całości tematu /z planu tematycznego/;
- ~~podstawowa literatura - podać z załącznika nr 1.~~

2. NATARCIE , ~~zasadniczy~~ rodzaj walki, który prowadzi się w celu rozbicia nieprzyjaciela i opanowania ważnych rejonów /rubieży, obiektu/.

~~Problemowi natarcia poświęca się znaczną część czasu przeznaczanego na studia w ASG WP.~~

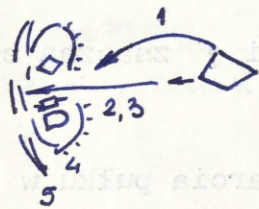
Celem studiów problematyki natarcia pułku w grupach ogólnowojskowych jest przygotowanie dowódców i oficerów sztabu do samodzielnego i umiejętnego organizowania i kierowania natarciem pułku, w grupach specjalistycznych - zapoznanie oficerów z problematyką organizacji i prowadzenia natarcia w celu własnego widzenia roli, zadań i działania poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

W wykładzie zostaną omówione szerzej tylko wybrane problemy natarcia ze szczególnym uwzględnieniem obowiązujących zasad, terminologii i norm taktycznych, natomiast inne zagadnienia będą przedstawione skrótowo, a część tylko zostanie zasygnalizowana do samodzielnego studiowania.

Natarciem nazywamy zdecydowany i usilny ruch wojsk atakujących -
 w celu zdobycia nieprzyjacielskiej twierdzy, pozycji, obiektu, wozdow
 i obiektami innymi. Natarcie prowadzi się w odniesieniu
 do punktu i obronionego terenu.

Formy natarcia (regulamin)

1. porażenie wroga najsilniejszymi siłkami
2. zdecydow. atak
3. szybki ruch wojsk w celu zdobycia nieprzyjacielskiej twierdzy
4. zwinny ruch lub nacisk do wnętrza, wzdłuż, wzdłuż linii
5. obronami najeżonych obiektów, pozycji, murów -

I. OGOLNE ZASADY NATARCIA

1. Istota i cechy współczesnego natarcia

Natarcie jest ~~zasadniczym~~ ^{umożliwiającym odniesienia całkowitego} rodzajem walki ~~decydującym~~ o zwycięstwie^a, ponieważ tylko zdecydowane natarcie prowadzone w szybkim tempie ~~na dużą głębokość~~ zapewnia całkowite rozbicie nieprzyjaciela. Jego istota polega na zsynchronizowaniu ognia ze zdecydowanym uderzeniem wojsk na nieprzyjaciela na całą głębokość jego ugrupowania. Na natarcie składa się szereg walk, manewrów oraz innych przedsięwzięć, w których nacierający dążą do rozbicia siły żywej, zniszczenia sprzętu bojowego nieprzyjaciela oraz opanowania zajmowanego przez niego terenu /obiektów/.

Celem natarcia jest rozbicie nieprzyjaciela w krótkim czasie i opanowanie ważnych rejonów. Cel ten osiąga się przez zniszczenie środków jądrowych, rozbicie głównych zgrupowań nieprzyjaciela bronią jądrową, ogniem konwencjonalnych środków walki, energicznym uderzeniem ~~jednostek pancernych~~ ^{wojsk} i zmechanizowanych na dużą głębokość we współdziałaniu z innymi rodzajami wojsk, desantami powietrznymi oraz śmiałym wychodzeniem na skrzydła i tyły nieprzyjaciela. Natarcie może być prowadzone z użyciem broni jądrowej i innych środków masowego rażenia lub tylko z użyciem broni konwencjonalnej.

W natarciu z użyciem broni jądrowej rozbicie nieprzyjaciela osiąga się w wyniku jednoczesnego porażenia uderzeniami broni jądrowej broniących się zgrupowań wojsk i innych ważnych obiektów na całą głębokość jego ugrupowania a następnie przez niszczenie ich kolejnymi uderzeniami jądrowymi i ogniem konwencjonalnym połączonym z szybkim rozwijaniem natarcia jednostek pancernych i zmechanizowanych na kierunkach oraz opanowaniem ważnych rejonów /rubieży/.

W natarciu z użyciem ~~tylko~~ broni konwencjonalnej rozbicie nieprzyjaciela osiąga się przez kolejne ogniowe porażenie jego **oddziałów** /pododdziałów/ pierwszego i drugiego rzutu, odwodów oraz zdecydowane uderzenie ~~jednostek pancernych~~ ^{wojsk} i zmechanizowanych w wyznaczonych pasach stosujących szeroki manewr oraz opanowanie ważnych rejonów /obiektów/.

Natarcie ~~zarówno w warunkach użycia broni jądrowej, jak i bez jej użycia~~ prowadzi się w szybkim tempie, bez zatrzymania, w dzień i w nocy, przenosząc wysiłki działań w głąb i szeroko stosując oskrzydlenie i obejście nieprzyjaciela na lądzie i z powietrza oraz rozcinając ugrupowanie nieprzyjaciela i niszcząc je częściami.

2. Formy i sposoby przejścia do natarcia

2.1. Formy natarcia

Natarcie organizuje się i prowadzi przeciwko nieprzyjacielowi, który zawczasu obsadził określone rubieże obronne lub przeszedł pośpiesznie do obrony, który prowadzi natarcie lub wycofuje się.

W zależności od rodzaju działań nieprzyjaciela natarcie może przyjąć formę:

- przełamania;
- boju spotkaniowego;
- pościgu.

Przełamanie wykonuje się wówczas, gdy nieprzyjaciel znajduje się w obronie i nie ma możliwości jej obejścia. Polega ono na utworzeniu wyłomu w obronie nieprzyjaciela uderzeniami broni jądrowej, ogniem artylerii, lotnictwa, śmigłowców bojowych oraz zdecydowanym atakiem wojsk ~~zmechanizowanych, pancernych~~ i desantowych na wybranym kierunku i odcinku a następnie poszerzenia tego wyłomu w kierunku

skrzydeł i w głąb. Przełamanie spełni zakładany cel wówczas, jeżeli w wyniku działania wojsk nie tylko dokona się wyłomu w zwartym ugrupowaniu nieprzyjaciela, lecz jednocześnie uniemożliwi się mu odtworzenie obrony o takim samym charakterze w głąbi.

W natarciu z użyciem ~~tylko~~ konwencjonalnych środków walki, przełamania dokonuje się na wybranym odcinku, którego szerokość w początkowym okresie natarcia uzależniona jest w głównej mierze od możliwości ogniowych artylerii, lotnictwa, śmigłowców bojowych, środków przeciwpancernych działających na kierunku natarcia. Zasadniczym szczeblem organizującym przełamanie jest armia, niekiedy dywizja.

Pułk będzie przełamywał obronę nieprzyjaciela zawsze w ramach

dywizji. Przy aktualnej organizacji, posiadanego uzbrojenia, jego walorach jakościowych, odpowiednim wzmocnieniu głównie artylerią i śmigłowcami bojowymi dywizja może przełamywać obronę na odcinku do 4 km, pułkowi wyznacza się odcinek o szerokości do 2 km, a batalionowi do 1 km.

W drugiej wojnie światowej odcinki przełamania dla dywizji radzieckich były różne w różnych okresach wojny. W pierwszym okresie wahały się w granicach 3-5 km, a pod koniec wojny 1,5-2 km a nie-
rzadko 1 km /np. ZT 68A odcinki przełamania 0,7 km/.
Dochoczasowa dążność do określenia oH
Określone Regulaminem Walki odcinki przełamania, *0,7-2* ich szerokość *była* uwarunkowana jest koniecznością posiadania przewagi. Tworzenie przewagi zachowało swoje znaczenie również *współczesnie* w ~~wojnie jądrowej~~, Zmieniły się tylko środki. Proces nasycania wojsk coraz doskonalszym uzbrojeniem w tym głównie przeciwpancernym wymagają uzyskania również obecnie znacznej przewagi na wybranym kierunku i odcinku przełamania. Przewaga ta powinna *być* wynosić 3-4 krotna /i większa/ w piechocie

i czołgach i nie mniejsza niż 4-krotna w artylerii do ognia pośredniego.

Na podstawie doświadczeń z ćwiczeń przyjmuje się, że na zachodnim TDW podczas przełamania na 1 km odcinka przełamania należy posiadać 120-140 dział, moździerzy i wyrzutni artylerii raketowej wyrażonych w jednostkach obliczeniowych środkach ogniowych /dział przeliczeniowych na kaliber 152mm/.

Oprócz tego do niszczenia celów ogniem na wprost należy wydzielać nie mniej niż 15-20 środków strzelających na wprost na 1 km odcinka przełamania.

W warunkach ~~użycia broni jądrowej i wynikających stąd~~ dużych możliwości obezwładnienia obrony, ^{albo zaskoczenia} przełamanie będzie wykonywane na znacznie szerszym froncie i niekiedy odcinkach ^{pk} przełamania może pokrywać się z pasem natarcia. Jeżeli jednak nie będzie możliwe wykonanie uderzeń jądrowych na czołowe punkty oporu nieprzyjaciela, pierwsza faza przełamania wykonywana będzie na wąskim odcinku.

Bój spotkaniowy - ma miejsce wówczas, gdy obie strony dążą do wykonania zadania przez natarcie i zadania ich sięgają poza rubież starcia. Celem boju spotkaniowego jest szybkie rozbicie nacierającego nieprzyjaciela, ujęcie inicjatywy i stworzenie dogodnych warunków do dalszych zadań. Bój spotkaniowy może wynikać w marszu, w natarciu w czasie rozwijania powodzenia, podczas odpierania kontrataków i przeciwuderzeń, w razie zetknięcia się z wojskami nieprzyjaciela wychodzącymi w celu zamknięcia wyłomów lub zajęcia dogodnych rubieży, w obronie podczas wykonywania kontrataków i przeciwuderzeń oraz w czasie niszczenia desantów powietrznych i morskich.

...niego.

Na podstawie doświadczeń z ćwiczeń przytłumuje się, że na zachodnim IOW podczas przesłania na 1 km odległa przesłania należy posiadać 120-140 dział, moździerzy i wyrzutni artylerii rakietowej wyrzonych w jednostkach obliczeniowych 300000 ogólnych dział przeliczeniowych na kaliber 122mm).

Order tego do miszenia celów ogólnie na wprost należy wydzielać nie mniej niż 15-20 300000 strzelających na wprost na 1 km odległa przesłania.

W warunkach walki przed linią frontu i wzniesień są to duże możliwości obciążenia obrony, przesłania będzie wyprzedzaniem przesłania szeregami frontu i niekiedy obciążenie przesłania może pokrywać się z pasem natarcia. Jeżeli jednak nie będzie możliwe wy-

Warunki

Przejście pułku do natarcia zależy od: jego miejsca w ugrupowaniu operacyjnym i taktycznym oraz zadania realizowanego przez armię i dywizję. W zależności od tego pułk może nacierać w ramach przeciwnatarcia, ~~przeciwnatarcia~~ lub natarcia, zaś przed jego rozpoczęciem może znajdować się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem albo w głębi np. w drugim rzucie dymizji w styczności z nieprzyjacielem lub w składzie drugorzutowej dymizji.

...i natarcia.

...i przeciwnatarcia.

...i przeciwnatarcia.

...i przeciwnatarcia.

...i przeciwnatarcia.

Bój spotkaniowy charakteryzuje się: ograniczonym czasem na jego organizację, szybkim zbliżaniem się stron i wejściem do walki z marszu, zaciętą walką o czas, zdobyciem i utrzymaniem inicjatywy; gwałtownymi i częstymi zmianami sytuacji, działaniem na szerokim froncie, istnieniu ^{cm} znacznych luk między oddziałami i odsłoniętych skrzydeł, umożliwiających swobodę manewru do wyjścia na skrzydło i tyły nieprzyjaciela.

Pułk może prowadzić bój spotkaniowy w składzie dywizji lub samodzielnie i jest zdolny, przy umiejętnym wykorzystaniu wysokiej manewrowości, dużej siły uderzeniowej i potencjału ogniowego do pomyslnego rozbicia nawet przeważających sił nieprzyjaciela.

Pościg - prowadzi się za wycofującym nieprzyjacielem. Może nastąpić w wyniku uzyskania powodzenia w przełamaniu lub boju spotkaniowym oraz w wypadku zamierzonego wycofania się nieprzyjaciela. Ma on na celu zakończenie rozbicia odchodzącego nieprzyjaciela i niedopuszczenie do zorganizowanego zajęcia obrony na dogodnych ²⁰⁻³⁰ rubieżach w głębi.

W zależności od sytuacji pułk może prowadzić pościg czołowy, równoległy oraz kombinowany - jednocześnie od czoła i na kierunkach równoległych. Najskuteczniejszy jest kombinowany. Pościg należy prowadzić nieprzerwanie w dzień i w nocy, bez względu na pogodę, z pełnym natężeniem sił i wykorzystaniem możliwie największej ilości dróg równoległych do kierunku wycofania się nieprzyjaciela.

→ 2.2. Sposoby przejścia do natarcia

Podstawowym warunkiem, który decyduje o sposobie przejścia wojsk do natarcia jest ich położenie względem obrony nieprzyjaciela.

Był to naturalny odruch w sytuacji, gdy wojska boryły się, nacierały bardzo blisko siebie: straty mogły być strasznie duże - dodatkowo były to wojska odkryte.

- Czy to jest w pełni aktualne:
- Większość kaducich dużej mocy: MKI w ciągu dnia walki na linii frontu.

- AB/J-S -

- Bezpieczeństwo przygotowanie, ale podjęcie trudne: oprócz strat materialnych straty organizacyjne.

ARGUS

Natarcie na broniącego się nieprzyjaciela może być prowadzone po podejściu z głębi lub z położenia w bezpośredniej styczności z nim.

Natarcie po podejściu z głębi - w znacznym stopniu zapewnia skrytość przygotowań, zaskoczenie i zmniejsza wrażliwość wojsk na uderzenia bronią jądrową. Dlatego w warunkach stosowania broni jądrowej jest zasadniczym sposobem atakowania nieprzyjaciela. Polega na rozwinięciu wojsk w ugrupowanie bojowe i rozpoczęcia ataku bez zatrzymywania się czołowych pododdziałów. Wymaga jednak szczególnej i sprawnej organizacji rozwinięcia pododdziałów a zwłaszcza artylerii i wyjątkowo dokładnego współdziałania.

Natarcie po podejściu z głębi prowadzi się w większości wypadków po uprzednim zajęciu przez wojska rejonu wyjściowego w odległości 20-40 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela. Odległość ta uniemożliwia nieprzyjacielowi rażenie sił pułku ogniem artylerii oraz prowadzenie rozpoznania przez podstawowe jego środki radioelektroniczne. W celu wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd, rejon wyjściowy może być wyznaczony z boku od kierunku przyszłego natarcia.

Pułk w rejonie wyjściowym rozmieszcza się w sposób rozśrodkowany wzdłuż dróg marszu, wykorzystując właściwości obronne terenu w ugrupowaniu, które ułatwiałyby sprawne przesunięcie na rubież ataku. Dla podejścia pułku do obrony nieprzyjaciela wyznacza się jedną - dwie drogi marszu.

W celu zorganizowanego podejścia pododdziałów i jednoczesnego ich ataku wyznacza się linię /punkt/ wyjściową, rubież rozwinięcia i rubież ataku:

- linii /punkt/ wyjściową w odległości około 5 km od rejonu wyjściowego;

- rubież rozwinięcia w kolumny batalionowe /jeżeli pułk maszeruje jedną drogą/ poza zasięgiem skutecznego ognia głównej masy artylerii nieprzyjaciela, zwykle w odległości 12-15 km od przedniego skraju;
- rubież rozwinięcia w kolumny kompanijne - poza zasięgiem ognia wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych, czołgów i dział strzelających na wprost, zwykle w odległości 4-6 km od przedniego skraju *obrony przeciwnika;*
- rubież rozwinięcia w kolumny plutonowe /wyznaczają dowódcy batalionów pierwszego rzutu/ - poza zasięgiem broni maszynowej i pokładowej w odległości 2-3 km od przedniego skraju *obrony przeciwnika;*
- rubież ataku - w odległości umożliwiającej pododdziałom piechoty z czołgów skryte podejście do niej, prowadzenie skutecznego ognia z podstawowych rodzajów broni i osiągnięcie bez zatrzymania się /na maksymalnej szybkości/ przedniego skraju obrony *przeciwnika* nieprzyjaciela w ustalonym czasie /"G"/ - zwykle w odległości do 600m a niekiedy dalej od przedniego skraju, *jego obrony.*

W zależności od sytuacji i właściwości terenu odległości tych rubieży od przedniego skraju obrony *przeciwnika* nieprzyjaciela mogą być inne. W wypadku, gdy *by* uderzenia *były* jądrowe wykonywane *(uderzenia jądrowe)* na punkty oporu położone na przednim skraju obrony *przeciwnika, wówczas* nieprzyjaciela wyznaczają się rubieże bezpieczeństwa. Wojska po podejściu do niej wykonują niezbędne przedsięwzięcia związane z obroną przed tymi uderzeniami. Uderzenia jądrowe wykonuje się przed podejściem wojsk do tej rubieży. W niektórych wypadkach sytuacja może sprzyjać, a niekiedy nawet zmuszać do natarcia z położenia z głębi bez uprzedniego zajmowania rejonu wyjściowego - to znaczy wprost z marszu. Może to mieć miejsce głównie wówczas, gdy na skutek działania nieprzyjaciela i braku

Konspekt

... w kierunku ...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

- do tej pory (do roku 60) groimy nadzieję, bo
umozliwilo naszej miłości zejście podstaw...
do metarciu, a naszymi nieodrodnymi do ataku.
Dzięki naszym na...
nie ma potrzeby obpoczytku, ale jest okazja lepszemu
zorganizowaniu matki, a same stymulacje do...
jako strona bezpieczeństwa!
Samo praktyczne myślenie metarciu po...
i głębi strona, miękkie rozgrzewanie, a tym samym
miękkie możliwości udzielenia.

...
...
...
...

Wskazówki
Kowalski

czasu zajęcie rejonu okaże się niemożliwe lub niecelowe. Walkę organizuje się wtedy w czasie marszu a niezbędnych przeglądów technicznych i uzupełnienie środków materiałowych dokonuje się w czasie postojów. Podejście i rozwinięcie ^{dywizji} pułku/odbywa się pod osłoną awangard~~y~~ lub oddział^{ych} ^owdzielonego w sile do wzmocnionego batalionu piechoty. Jeżeli pułk maszeruje za oddziałem wydzielonym /awangardą/ dywizji, wysyła do przodu tylko szpice czołową.

Siły główne rozwijają się z kolumn marszowych zgodnie z zasadami stosowanymi w natarciu z rejonów wyjściowych położonych w głębi. Pułk powinien rozwijać się na możliwie dużej ilości dróg /minimum 2-3 drogi/ oraz dążyć do równoczesnego rozpoczęcia ataku przez siły pierwszego rzutu. Należy się jednak liczyć z tym, że w wielu sytuacjach poszczególne pododdziały mogą podejść do nieprzyjaciela w różnym czasie, co spowoduje nierównoczesne rozpoczęcie ataku.

Ogniowe przygotowanie ataku będzie głównie wykonywane przez lotnictwo, śmigłowce bojowe, artylerię wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem oraz część artylerii dywizji /pułku/, która rozwinię się pod osłoną oddziałów wydzielonych /awangard/.

Natarcie z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem polega na rozpoczęciu ataku przez czołowe pododdziały pułku, które odpowiednio wcześniej w stosunku do "G" przyjęły ugrupowanie bojowe do natarcia w rejonie wyjściowym położonym w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy wojska przez pewien okres czasowo znajdowały się w obronie lub natarciu z marsz~~em~~ nie miało powodzenia a ponadto po podejściu z głębi i dokonaniu luzowania. W tym wypadku pułki /bataliony/ zmechanizowane luzują wojska będące w styczności z nieprzyjacielem natomiast pułki czołgów zajmują rejony wyczekiwania, a bataliony

czołgów pułków zmechanizowanych pierwszego rzutu - pozycje wyczekiwania. Odległość rejonu wyczekiwania dla pułku ~~czołgów~~ pierwszego rzutu wynosi 12-15 km, drugiego rzutu 15-20 km, a pozycji wyczekiwania 6-8 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela.

Rejon wyjściowy powinien zapewnić skryte rozmieszczenie, jak najmniejszą wrażliwość na uderzenia jądrowe, ogniowe nieprzyjaciela oraz dogodne warunki przejścia do natarcia. Rejon wyjściowy rozbudowuje się pod względem inżynieryjnym z uwzględnieniem ugrupowania bojowego. Przegrupowania ^{dywizji} /pułku/ będącego w obronie w celu ześrodkowania na kierunku natarcia dokonuje się bez zbytecznych przesunięć, ściśle przestrzegając dotychczasowego zachowania się wojsk i maskowania. Oddziały /pododdziały/ znajdujące się w obronie w drugim rzucie powinny przechodzić do natarcia z reguły z marszu z zajmowanych dotychczas rejonów.

Zasadnicze przedsięwzięcia poprzedzające natarcie realizuje się najczęściej w nocy lub w warunkach ograniczonej widoczności.

Przejście do natarcia z bezpośredniej styczności umożliwia oddziałom /pododdziałom/ pierwszego rzutu dokładne zapoznanie się z terenem przyszłych działań, przebiegiem przedniego skraju, umocnień obronnych i systemem ognia ^{przeciwnika} nieprzyjaciela. Narażone są one jednak w większym stopniu na oddziaływanie jego środków ogniowych.

3. Zadania bojowe pułku w natarciu

Zadanie bojowe to przewidywane przez wyższego przełożonego treść, kolejność, niekiedy sposoby zrealizowania celu walki.

Zadanie bojowe określa się najczęściej przez ustalenie szerokości pasa natarcia, sił nieprzyjaciela, które należy rozbić i głębokość /rubież/ na jaką wyjść /opanować/ w nakazanym czasie.

KONSPĘKT

... wycieczki - pozostaje wyco-
kiwania, Odegnąć rejon wycofania dla punktu wycofania
... 15-20 km, a pozostaje wycofania
... 6-8 km od przedniego skrajnego nieprzyjaciela.

Rejon wycofania powinien zapewnić aktywne rozmieszczenie, jak
najmniejszą wrzaskliwość na uderzenia jądrowe, ogólnie nieprzyjaciela
... do nastarcia. Rejon wycofania rozbu-
dować się pod względem inżynierijnym z uwzględnieniem ugrupowania
... Przejrzewność punktu będącego w obronie w celu zaobserwowa-
... bez zbytecznych przesunięć,
... zachowania się wojsk i maso-
... w obronie w drugim
... do nastarcia z rezerwy z maszyn i zażowa-
... ich dotychczas rejonów.

Wskazywać mykroskopi-
to? Po co? To jest
Wskazywać mykroskopi-
to? Po co? To jest
§ 104)

Zasadnicze przedsięwzięcia poprzedzające nastarcie realizuje się
... w warunkach ograniczonej widoczności.
Przejście do nastarcia z bezpośredniej styczności umożliwia oddzia-
... /podobnie/ pierwszego rzutu dokładne zapoznanie się z ter-
nem przyszłych działań, przedsięwzięciem przedniego skrajnego, umocnie-
... systemem ogni nieprzyjaciela. Narzucenie są one jednak
w większym stopniu na oddziaływanie jego środków ogniowych.

3. Zadanie bojowe punktu w nastarcie

Zadanie bojowe to przewidywane przez wyższego przełożonego
... , niektóre sposoby zrealizowania celu walki.
Zadanie bojowe określa się najczęściej przez ustalenie szerokości
... , które należy rozbić i głębokość
... w nastarcie /opracować/ w nastarcie czasie.

Dotyczy to przede wszystkim pasa natarcia, który niezbędny jest tylko wówczas, gdy poszczególne pułki prowadzą działania w styczności bezpośredniej lub w niedużej od siebie odległości. Podczas rozwijania natarcia w głębi w oderwaniu od innych pułków, pułkowi wyznacza się zwykle zamiast pasa - kierunek natarcia.

W poszczególnych warunkach sytuacji taktyczno-operacyjnej dywizji pierwszego rzutu armii wyznacza się pas natarcia szerokości 10-20km, ^{1) a podczas pldżenia - do 10km} ~~5-8km, a podczas pldżenia i kontrataku 4-6km~~ pułkowi ~~- do 5 km~~, a batalionowi do 2 km. ^{natarciu i kontrataku.}

Przy ustalaniu zadań dla pułku bierze się pod uwagę skład, 1) możliwości bojowe nieprzyjaciela, 2) ugrupowanie, stopień inżynierijnej rozbudowy jego obrony, 3) zamiar walki, 4) skład i możliwości bojowe pułku, 5) właściwości terenu, warunki atmosferyczne i inne uwarunkowania. Stąd też głębokość i treść zadań pułku może kształtować się różnie. Spośród wielu czynników determinujących treść i głębokość zadań do głównych należy zaliczyć siły, rodzaj i formę działania nieprzyjaciela oraz przewidywany stopień jego obezwładnienia. Pułki pierwszego rzutu z reguły otrzymują zadanie dwustopniowe /bliższe i następne/ na głębokość zadania bliższego dywizji oraz kierunek dalszego natarcia.

Stawianie zadań pułkom na cały dzień walki jest niecelowe, ponieważ charakter działania pułku w ciągu dnia może się zmieniać niejednokrotnie. Na przykład pomyślnie natarcie pułku może się zamienić w pościg, odpieranie kontrataków nieprzyjaciela, likwidację pozostałych na skrzydłach i tyłach ognisk oporu itd. Stąd celowo jest stawiać zadania pułkom tylko na głębokość obrony nieprzyjaciela, o którym ma się najbardziej szczegółowe dane i którego położenie w ^{czasie} ~~części~~ walki nie będzie się zmieniać radykalnie.

Tak było do tej ¹⁴ poru /historia/ - ale regulamin utrzymuje je

Przykładowa treść i głębokość zadań pułku pierwszego rzutu

~~może być następująca:~~ do tej pory:

- zadanie bliższe - rozbicie pierwszego rzutu broniącej się dywizji nieprzyjaciela w pasie natarcia pułku i opanowanie rubieży odwodów brygadowych /pułkowych/ nieprzyjaciela;
- zadanie następne - rozwinięcie natarcia, rozbicie we współdziałaniu z sąsiednimi pułkami, odwodów dywizyjnych nieprzyjaciela, i opanowanie ich rubieży;
- kierunek dalszego natarcia pułku określa się z takim wyliczeniem, aby zapewnić rozbicie podchodzących odwodów nieprzyjaciela i wykonanie zadania dalszego /dnia/ dywizji.

W czasie przełamania zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela, ~~rejonów umocnionych i forsowania szerokich przeszkód wodnych~~ zadania będą płytsze.

W tych warunkach treścią zadania bliższego pułku będzie rozbicie w swoim pasie natarcia pierwszego rzutu brygady /pułku/ i opanowanie pierwszej pozycji obrony nieprzyjaciela.

Zadanie następne - rozwinięcie natarcia, rozbicie we współdziałaniu z sąsiednimi pułkami pierwszego rzutu broniącej się dywizji nieprzyjaciela i opanowanie rubieży odwodów brygadowych /pułkowych/.

Kierunek dalszego natarcia - określa się tak, aby zapewnić rozbicie podchodzących odwodów i przełamanie obrony dywizji pierwszego rzutu nieprzyjaciela na całą jej głębokość.

Podczas przełamania obrony nieprzyjaciela po pokonaniu głębokiego pasa przesłaniania /strefy osłony/, głębokość zadania pułku może być jeszcze mniejsza.

Przykładać treści i głębokość badań punktu pierwszego trasy

może być następująca:

- zadanie pierwsze - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i wyznaczyć
- zadanie drugie - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie trzecie - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie czwarte - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie piąte - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie szóste - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie siódme - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie ósme - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie dziewiąte - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać
- zadanie dziesiąte - rozpoznać kierunek pierwszego trasy i opisać

W czasie przebiegu trasy należy obserwować kierunek pierwszego trasy i wyznaczyć

W tych warunkach treści zadania pierwszego punktu będzie roz-

poznać kierunek pierwszego trasy i opisać

Kierunek pierwszego trasy - określa się tak, aby zapewnić rozpoz-

poznać kierunek pierwszego trasy i opisać

Natarcia: 2.bl   2.N   K/A: ~~2-5 km~~ 1,5-2 km

   1,5-2   2-2,5   15-20 km (dobry)

10-12 godzin   20-25 km/dobry

Pułkowi drugiego rzutu dywizji stawia się zwykle jedynie zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia.

Zadanie bliższe może polegać na zakończeniu rozbicia wspólnie z pułkami pierwszego rzutu, podchodzących odwodów nieprzyjaciela i opanowaniu rubieży wyznaczonej na pierwszą dobę natarcia dywizji lub na zakończeniu rozbicia odwodów dywizyjnych nieprzyjaciela i opanowaniu ich rubieży.

Kierunek dalszego natarcia określa się z takim wyliczeniem, aby zapewnić wykonanie zadania bojowego dywizji na całą głębokość.

Z doświadczeń wojennych i szkoleniowych wynika, że efektywne działania pułku mogą być prowadzone w ciągu doby przez około 10-12 godz. Pozostały czas przeznaczają się na rozpoznanie, przegrupowanie, obsługę sprzętu itp. Przebieg walki nie jest równomierny, jasne więc jest, że i tempo kształtuje się nierównomiernie. Zależy ono od siły oporu nieprzyjaciela, warunków terenowych i atmosferycznych, przede wszystkim zaś od stosowanych środków rażenia. Na przykład w wypadku silnego obezwładnienia sił nieprzyjaciela i uzyskaniu zdecydowanej przewagi tempo natarcia będzie bardzo duże i może równać się zdolności nacierających pododdziałów w pokonywaniu terenu, zapór i zniszczeń. Natomiast w innych przypadkach, zwłaszcza podczas przełamывania silnej obrony nieprzyjaciela tempo natarcia może być bardzo niskie, a nawet na pewien czas może zostać całkowicie zahamowane.

W planowaniu działań przewiduje się średnie tempo natarcia, które wyraża iloraz głębokości zadania i czasu przeznaczonego na jego wykonanie. Może się ono wahać 4-6 km/godz i więcej.

W przeciętnych warunkach tempo natarcia może wynosić do 50 km na dobę. Podczas przełamывania rejonów umocnionych i w terenie

trudnodostępnym tempo natarcia będzie niższe i może wynosić 30-35 km na dobę, natomiast podczas natarcia na słabego nieprzyjaciela w terenie równinnym i średnio pociętym do 80 km na dobę.

4. Ugrupowanie bojowe pułku w natarciu

Pułk w natarciu w zależności od wykonywanego zadania może przyjmować ugrupowanie przedbojowe i bojowe.

Ugrupowanie przedbojowe wystąpi najczęściej podczas przegrupowania i podchodzenia do natarcia po podejściu z głębi oraz w czasie pościgu i wykorzystywania skutków uderzeń jądrowych. Wszystkie elementy ugrupowania są sformowane w sposób rozśrodkowany i przesuwają się w przewidywanej kolejności. Bataliony pierwszego rzutu mogą być rozczłonkowane w kolumny plutonowe wzdłuż frontu i w głąb, drugiego rzutu - w kolumny kompanijne.

Ugrupowanie bojowe polega na rozwiniętym rozmieszczeniu w terenie sił i środków do walki. Powinno one odpowiadać zamiarowi walki oraz zapewnić prowadzenie walki z użyciem broni jądrowej lub tylko konwencjonalnej, pełne wykorzystanie możliwości bojowych pododdziałów; skupienie wysiłku na wybranym kierunku i w określonym czasie; zdecydowane rażenie nieprzyjaciela na całą głębokość zadania bojowego i odparcie jego uderzeń z powietrza; szybkie wykorzystanie skutków porażenia jądrowego i ogniowego nieprzyjaciela oraz dogodnych warunków terenowych; narastanie siły uderzenia w toku walki i wykonanie manewru; jak najmniejsza wrażliwość wojsk na uderzenia wszystkich rodzajów broni; utrzymanie nieprzerwanego współdziałania i łatwość dowodzenia wojskami.

Wymagania dotyczące czasu natarcia będącym niżej i może wynosić 30-35 km na dobę, natomiast podoba natarcia na szlaku nieprze-
ciela w terenie równinnym i średnio połączym do 80 km na dobę.

4. Ugrupowanie bojowe pułku w natarciu

Wzrost w natarciu w zależności od wykonywanego zadania może
przyjmować ugrupowanie przedbojowe i bojowe.
Ugrupowanie przedbojowe wystąpi najczęściej podczas przegr-
owania i podchodzenia do natarcia po podjęciu z głębi oraz w oca-
nie podjęciu i wykorzystywania sił w kierunku natarcia. Wszystkie
elementy ugrupowania są sformowane w sposób rozróżniony i prze-
znaczone do wykonywania określonych zadań. Bataliony pierwszego rzutu

- I rzut
- II rzut
- 0000m.
- Podd. artyl. (PGA)
- Podd. OPL
- OPpanc
- 02ap - 2
- Pdd zab. tech. itp.
- Typy pułku

- Doraznie: ON
- OSP
- Od. Obey.
- ORaid.

- Dla zabezp. - 02R
- O/G/Tonuj.
- OR-E.

Ważne i obciążenie jego natarcia; szybkość wykorzystania
skutków porażenia i ogólnego nieprzyjaciela oraz do-
tych warunków terenowych; narastanie siły natarcia w toku walki
i wykonanie manewru; jak najniższa wrzaskowość wojsk na natarciu
wszystkich rodzajów broni; utrzymanie nieprzerwanego współdziałania
i łatwość dowodzenia wojskami.

Pułk tworzy ugrupowanie z organicznych i przydzielonych sił i środków walki. Dodatkowe siły i środki przydziela się przede wszystkim oddziałom przeznaczonym do działań w pierwszym rzucie i na kierunku głównego uderzenia. Przydział ten w zależności od zadania pułku oraz ilości sił, którymi dysponuje dywizja, może być następujący:

- 1-3 dywizjony artylerii;
- do kompanii saperów;
- do plutonu miotaczy ognia.

Ponadto natarcie pułku może wspierać artyleria wojsk będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, a niekiedy artyleria dywizji będącej w drugim rzucie armii.

Ugrupowanie pułku w zależności od wykonywanego zadania może składać się z: pododdziałów pierwszego rzutu; drugiego rzutu lub odwodu ogólnowojskowego; pododdziałów artylerii /najczęściej PGA/; pododdziałów obrony przeciwlotniczej; odwodu przeciwpancernego, oddziału zaporowego, pododdziałów zabezpieczenia technicznego i tyłowego.

W zależności od sytuacji doraźnie w skład ugrupowania bojowego pułku mogą wchodzić: oddział wydzielony, oddział specjalny; oddział obejścia i oddział rajdowy.

Dla zabezpieczenia działań pułku tworzy się oddział zabezpieczenia ruchu; oddział /grupa/ torujący i oddział ratunkowo-ewakuacyjny.

Głębokość ugrupowania ^{bryp} pułku wynosi 10-12 km. Skład poszczególnych rzutów zależy od konkretnego nieprzyjaciela i charakteru jego działania, szerokości pasa natarcia, treści i głębokości zadań, właściwości terenu oraz przewidywanych wyników

własnego ognia. Z reguły pułk w natarciu ugrupowuje się w dwa rzuty. Podczas przełamania rejonu umocnionego, szturm dużego miasta i w terenie z ograniczoną liczbą dostępnych kierunków /np. w górach/, pułk może się ugrupować w trzy rzuty.

Pierwszy rzut jest najsilniejszy, w jego skład wchodzi dwa-trzy wzmocnione bataliony /w pcz - dwa - trzy bataliony w tym batalion piechoty/. Wykonuje on główne zadanie pułku i jest przeznaczony do rozbicia broniącego się nieprzyjaciela i wykonania zadania bliższego a następnie rozwinięcia natarcia w głąb - wspólnie ze świeżo wprowadzonym drugim rzutem. Bataliony pierwszego rzutu mogą otrzymać wzmocnienie: do kompanii czołgów, do dywizjonu artylerii, do plutonu saperów, do drużyny lekkich miotaczy ognia. Ponadto natarcie batalionu może być wsparte ogniem do dywizjonu artylerii.

Drugi rzut składa się z jednego - dwóch wzmocnionych batalionów /w pcz - jeden - dwa bataliony czołgów/. Głównym zadaniem drugiego rzutu jest potęgowanie ~~siły~~ uderzenia pierwszego rzutu i rozwinięcie powodzenia najczęściej na kierunku głównego uderzenia oraz wykonanie wspólnie z pierwszym rzutem zadania następnego. Ponadto może być użyty do zamiany pododdziałów pierwszego rzutu w razie utraty przez nie zdolności bojowej; rozszerzenia wyłomu podczas przełamania obrony; rozbicia kontratakującego zgrupowania nieprzyjaciela; umocnienia opanowanych rubieży i obiektów oraz wykonania innych zadań. W natarciu drugi rzut przesuwa się w odległości 6-8 km za pierwszym rzutem. Z chwilą wejścia do walki może otrzymać wzmocnienie: do kompanii czołgów; do drużyny saperów; drużynę lekkich miotaczy ognia. Natarcie batalionu drugiego rzutu może być wspierane ogniem dywizjonu artylerii.

Odwód ogólnowojskowy - organizuje się w wypadku ugrupowania pułku w jeden rzut, a w toku natarcia po zużyciu drugiego rzutu. Skład odwodu może być różny, mogą go tworzyć jedna do trzech kompanii piechoty i czołgów. Przeznaczony jest do wykonania nieprzewidywanych zadań wynikających w toku walki a także do wykonania niektórych zadań typowych dla drugiego rzutu.

Oddział wydzielony /OW/ organizuje się przed natarciem, jak i w czasie jego trwania w celu opanowania ważnych rubieży i obiektów w głębi obrony nieprzyjaciela i utrzymania ich do czasu podejścia sił głównych pułku. Ponadto OW może prowadzić działania rajdowe, zwalczać szczególnie ważne siły i środki nieprzyjaciela np. środki napadu jądrowego, stanowiska dowodzenia, urządzenia tyłowe itp. W skład OW mogą wchodzić siły do wzmocnionego batalionu. Jako wzmocnienie batalion może otrzymać do kompanii czołgów, od baterii do dywizjonu artylerii do ognia pośredniego /najczęściej samobieżny/, drużynę pluton saperów.

Oddział obejścia - przeznaczony jest do wsparcia wojsk w czasie opanowywania przełęczy i przejść górskich oraz węzłów drogowych przez wykonanie uderzeń na skrzydło i tyły nieprzyjaciela. Tworzony jest w sile wzmocnionej kompanii lub batalionu piechoty. Może działać na wozach bojowych piechoty najczęściej jednak w ugrupowaniu pieszym. W górach w zimie na nartach. Jako wzmocnienie oddział obejścia może otrzymać do plutonu saperów i do drużyny lekkich miotaczy ognia.

Oddział rajdowy - przeznaczony jest do prowadzenia manewrowych aktywnych, samodzielnych działań bojowych na tyłach nieprzyjaciela, niszczenia, opanowania lub obezwładniania jego środków napadu

jądrowego, baz i składów, stanowisk dowodzenia, lotnisk, węzłów /stacji/ kolejowych i innych ważnych obiektów oraz do wykonania uderzeń na podchodzące odwody nieprzyjaciela.

Organizuje się go w składzie wzmocnionego batalionu piechoty lub czołgów. Jako wzmocnienie batalionu może otrzymać: do 3 kompanii czołgów, do dywizjonu samobieżnej artylerii, do plutonu przeciwlotniczego, do plutonu saperów, drużynę lekkich miotaczy ognia.

Oddział specjalny - przeznaczony jest do niszczenia środków napadu jądrowego i chemicznego oraz urządzeń naziemnych systemów rozpoznawczo-uderzeniowych nieprzyjaciela. W pułku może być organizowany jeden lub dwa oddziały każdy w składzie wzmocnionej kompanii.

Oddział ratunkowo-ewakuacyjny - przeznaczony jest do udzielania pomocy pododdziałom w likwidacji skutków uderzeń jądrowych i chemicznych w rejonach porażenia. Organizuje się go z pododdziałów zmechanizowanych /czołgów/ w sile od plutonu do kompanii i wzmocnia pododdziałami wojsk inżynieryjnych, chemicznych, remontowych i medycznych. Oddział ten zbiera się i przystępuje do działania na ustalony sygnał. /Pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku zostaną omówione podczas wykładów prowadzonych przez katedry rodzajów wojsk/.

III. PRZYGOTOWANIE NATARCIA

1. Ogólne zasady przygotowania natarcia

Przygotowanie natarcia w pułku rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania bojowego. Obejmuje ono:

- organizację walki;
- przygotowanie pułku do wykonania zadania bojowego;
- przygotowanie rejonu wyjściowego do natarcia;
- organizację i przeprowadzenie pracy ~~politycznej~~ ^{wykonawczej};
- kontrolę gotowości pododdziałów do wykonania zadania i inne przedsięwzięcia.

Podstawą organizacji i prowadzenia natarcia powinno być: zapewnienie wymaganej przewagi w siłach i środkach na kierunku głównego uderzenia; skuteczne porażenie nieprzyjaciela bronią jądrową i konwencjonalną na całą głębokość jego obrony, wykonanie silnego początkowego uderzenia, zdecydowane wykorzystanie skutków jądrowego i ogniowego porażenia nieprzyjaciela i śmiałe rozwinięcie natarcia w głąb i w stronę skrzydeł; ciągłe potęgowanie wysiłku na kierunku głównego uderzenia; szerokie stosowanie manewru siłami i środkami; rozbicie głównego zgrupowania nieprzyjaciela do czasu podejścia jego odwodów; rozcięcie zgrupowania nieprzyjaciela, a następnie okrążenie go i zniszczenie częściami.

2. Organizacja natarcia

Organizacja natarcia jest istotnym elementem przygotowania natarcia. Jest to zespół przedsięwzięć mających na celu powzięcie decyzji i wszechstronne przygotowanie wojsk do jej realizacji. Organizacja natarcia stanowi tę część działalności dowódców oraz sztabu, od której przede wszystkim zależy, w jakim stopniu i z jakim

wynikiem zużytkowane zostaną możliwości bojowe i wysiłek wojsk. Dlatego też wymaga się od poszczególnych oficerów nie tylko głębokiej znajomości zasad i sposobów działań na polu walki, lecz także, a nawet przede wszystkim umiejętności ich zastosowania w konkretnej sytuacji.

Organizacja natarcia pułku obejmuje: podjęcie decyzji, postawienie zadań bojowych oddziałom i pododdziałom, organizację współdziałania i ogniowego porażenia nieprzyjaciela, wszechstronne zabezpieczenie walki i dowodzenia, planowanie walki.

Należy mieć na uwadze, że proces organizacji natarcia staje się coraz bardziej złożonym, ponieważ zakres realizowanych przedsięwzięć stale rozszerza się, a czas nań przeznaczony - skraca się. W warunkach tych, istotnym staje się operatywność i skracanie czasu pracy dowódców i oficerów sztabu, dążność do zapewnienia równoległości pracy sztabów wszystkich szczebli dowodzenia nad organizacją natarcia, coraz szersze zastosowania znajdują środki mechanizacji i automatyzacji oraz sformalizowane dokumenty bojowe.

Sposób pracy dowódcy i sztabu pułku w zakresie organizacji natarcia zależy od sytuacji bojowej i czasu jakim dysponuje. Czas na organizację natarcia dowódca dzieli w taki sposób, aby jego większość pozostawić podległym dowódcom i pododdziałom. Dlatego też w zakresie organizacji natarcia dowódca z reguły będzie stosował metodę pracy równoległej.

Organizowanie walki na szczeblach niższych rozpoczyna się ~~od~~ ogłoszenia ~~a~~ zamiaru i wydania wstępnych zarządzeń bojowych. Proces wypracowania decyzji na szczeblu pułku rozpoczyna się z chwilą otrzymania wstępnego zarządzenia bojowego z dywizji.

Kolejność pracy dowódcy pułku podczas organizacji natarcia z podejściem z głębi i z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem jest podobna. Różnica polega jedynie na tym, że w czasie organizowania natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem dowódca pułku większą część pracy wykonuje zazwyczaj w terenie.

a/ Podjęcie decyzji

Decyzja jest to ustalenie zamiaru i sposobów wykonania zadania w konkretnych warunkach sytuacji bojowej. Dowódca podejmuje decyzję osobiście na podstawie analizy zadania, oceny sytuacji i wykonanych przez sztab kalkulacji operacyjno-taktycznych. Brak pełnych danych o sytuacji się zwalnia dowódcę od terminowego podjęcia decyzji.

Decyzję do natarcia dowódca pułku najczęściej podejmuje z mapy, a zobowiązany jest uściślić w terenie podczas rekonesansu.

Dowódca w decyzji określa:

- zamiar walki;
- zadania bojowe pododdziałów;
- główne problemy współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych;
- sposób organizacji dowodzenia.

Ponadto określa główne zadania pracy partyjno-politycznej.

Podstawą decyzji jest zamiar walki, w którym określa się: kierunek głównego uderzenia i odcinek przełamania, jeśli nie określił ich dowódca dywizji, jakiego nieprzyjaciela, w jakim sposób i w jakiej kolejności rozbić, cele /obiekty/ i sposób ich porażenia tymi środkami ogniowymi pułku, które nie zostaną użyte zgodnie z planem przełożonego, ugrupowanie bojowe pułku; linia /punkt/ wyjściowy, rubieże

rozwinięcia, bezpieczeństwa i ataku, jeśli nie określił ich dowódca dywizji.

~~Materiały~~ ^{Metody} i kolejność pracy dowódcy i sztabu pułku - omówione zostaną na wykładzie prowadzonym przez Katedrę Dowodzenia/.

b/ Organizacja współdziałania

Współdziałanie w pułku organizuje się na całą głębokość walki według zadań, rubieży, czasu i sposobów ^{wykonania} zadań tak z zastosowaniem broni jądrowej jak i konwencjonalnej, uwzględniając przy tym użycie w pasie pułku sił i środków przełożonego. Najszczegółowiej współdziałanie organizuje się na głębokość zadania bliższego.

Współdziałanie między podległymi i przydzielonymi pododdziałami organizuje dowódca pułku z udziałem kadry kierowniczej sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb oraz dowódców podległych i przydzielonych pododdziałów.

Główne problemy współdziałania określa się w decyzji i podaje do wiadomości podczas stawiania zadań. Dowódca pułku organizując współdziałanie powinien uzgodnić wysiłki wojsk na korzyść pododdziałów działających na kierunku głównego uderzenia, spowodować by wszyscy dowódcy jednoznacznie zrozumieli cele walki, zadania bojowe i sposoby ich wykonania, przewidzieć i uzgodnić warianty działania pododdziałów w zależności od charakteru możliwego działania nieprzyjaciela oraz ustalić sygnały powiadamiania dowodzenia i współdziałania.

W terenie współdziałanie organizuje się zazwyczaj na zasięg widoczności, a na makiecie terenu lub mapie na całą głębokość zadania bojowego.

Współdziałanie może być organizowane metodą dawania wytycznych przez dowódcę i meldunków podwładnych, a w warunkach skrajnie ogra-

niczonego czasu - tylko metodą wytycznych.

Szczegółowe problemy współdziałania opracowuje sztab pułku w okresie przygotowania walki. Ujmuje się je w planie współdziałania oraz w planach bojowego użycia rodzajów wojsk i planach zabezpieczenia działań bojowych.

Współdziałanie utrzymuje się przez cały czas walki. Naruszone współdziałanie powinno być niezwłocznie odtworzone, w toku walki współdziałanie może być konkretyzowane, a w razie nagłych zmian sytuacji - organizowane od nowa.

e/ Porażenie ogniowe nieprzyjaciela

Porażenie ogniowe nieprzyjaciela w natarciu polega na uzgodnionym, jednoczesnym lub kolejnym kompleksowym oddziaływaniu ogniowym na niego środkami różnych rodzajów sił zbrojnych i rodzajów wojsk z użyciem rakiet i amunicji z ładunkiem konwencjonalnym. Obejmuje ono: wykonanie uderzeń przez wojska raketowe i lotnictwo, prowadzenie wszystkich rodzajów ognia przez artylerię i środki ogniowe wojsk zmechanizowanych i pancernych, stosowanie zdalnie ustawionych zapór minowych i środków zapalających.

Porażenie ogniowe nieprzyjaciela w natarciu, niezależnie od stosowania broni jądrowej, organizuje się i wykonuje na całą głębokość zadania bojowego dywizji w celu porażenia SNJ oraz głównego zgrupowania i odwodów nieprzyjaciela, wywalczenie i utrzymanie przewagi ogniowej, naruszanie jego systemu dowodzenia, obrony przeciwlotniczej i pracy tyłów, a także stworzenie dogodnych warunków do pomyślnego wykonania zadań bojowych przez ZT i oddziały.

Porażenie ogniowe nieprzyjaciela w natarciu - w zależności od wykonywanych zadań, ugrupowania nieprzyjaciela i charakteru jego obrony - planuje się i wykonuje według kilku okresów.

Podczas przełamywania obrony i forsowania przeszkody wodnej z marszu porażenie ogniowe organizuje się i wykonuje z zasady w pełnym zakresie według okresów:

- ogniowego zabezpieczenia podejścia wojsk z głębi;
- ogniowego przygotowania ataku;
- ogniowego wsparcia ataku;
- ogniowego wsparcia nacierających wojsk w głębi obrony.

Porażenie ogniowe nieprzyjaciela organizuje się na podstawie decyzji dowódcy dywizji i wytycznych przełożonego.

Dowódca pułku organizuje porażenie ogniowe tylko tymi środkami ogniowymi pułku, które nie zostały użyte zgodnie z planem przełożonego.

/Problematyka porażenia ogniowego nieprzyjaciela zostanie szczegółowo omówiona podczas wykładu z taktyki WRiA, dlatego w wykładzie ograniczono się tylko do zasygnalizowania problemu/.

III. PROWADZENIE NATARCIA PRZEZ PUŁK

1. Prowadzenie natarcia po podejściu z głębi

Wychodzenie pododdziałów z rejonu wyjściowego rozpoczyna się w ustalonym czasie lub na sygnał dowódcy pułku i odbywa się z maksymalną prędkością stosownie do opracowanego planu.

Z chwilą wyruszenia pododdziałów pierwszego rzutu z rejonów wyjściowych rozpoczyna się w ramach porażenia ogniowego - ogniowe zabezpieczenie wojsk podchodzących z głębi, które zwykle trwa do osiągnięcia przez pierwszy rzut rubieży rozwinięcia w kolumny batalionowe. / W wypadku gdy rejon wyjściowy znajduje się w niewielkiej odległości od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela /20-25km/ okres ogniowego zabezpieczenia podejścia wojsk może nie występować/.

Dalsze rozwijanie wojsk do rubieży ataku odbywa się pod osłoną ogniowego przygotowania ataku.

Przejście we własnych zaporach minowych wykonuje się przed rozpoczęciem natarcia, a w zaporach nieprzyjaciela w czasie ogniowego przygotowania ataku. Do wykonania tych prac wykorzystuje się również siły i środki wojsk będących w styczności z nieprzyjacielem. Całość przedsięwzięć organizacyjnych i działalności wojsk powinno doprowadzić do jednoczesnego rozpoczęcia ataku przez pierwszy rzut pułku.

W ustalonym czasie /"G"/, pododdziały piechoty i czołgów rozpoczynają atak z wyznaczonej rubieży.

Atak może być wykonywany w jednolitym, pancernym ugrupowaniu bojowym, w kombinowanym ugrupowaniu bojowym lub pieszo. - tego regulacji nie ma, ale może być
Pododdziały czołgów w pierwszym i drugim wypadku atakują w linii bojowej, natomiast pododdziały piechoty - w zależności od sytuacji - na bojowych wozach piechoty lub transporterach opancerzonych albo w ugrupowaniu pieszym w ślad za czołgami.

Atak w jednolitym pancernym ugrupowaniu bojowym wykonuje się wówczas, gdy obrona nieprzyjaciela została skutecznie porażona bronią jądrową lub środkami konwencjonalnymi i gdy większość jego środków przeciwpancernych jest zniszczona /zwłaszcza na kierunku głównego uderzenia/ oraz w natarciu na obronę słabo rozbudowaną pod względem inżynieryjnym. Czołgi atakują w ślad za wybuchami pocisków własnej artylerii, natomiast pododdziały piechoty na bojowych wozach piechoty lub transporterach opancerzonych, w linii bojowej, w odległości 100-200 m za czołgami, prowadząc ogień ze wszystkich środków.

Atak w kombinowanym ugrupowaniu bojowym wykonuje się podczas przełamywania zawczasu przygotowanej i rozbudowanej pod względem inżynieryjnym obrony nieprzyjaciela, ~~rejonów umocnionych~~, przy niedostatku środków ogniowych oraz w terenie trudnodostępnym dla czołgów i bojowych wozów piechoty /transporterów opancerzonych/. Pododdziały piechoty atakują nieprzyjaciela w ugrupowaniu pieszym, w tyralierze, bezpośrednio za linią bojową czołgów, w odległości zapewniającej im skuteczne wsparcie atakujących czołgów. Niekiedy czołgi mogą działać bezpośrednio w tyralierze.

Bojowe wozy piechoty /transportery opancerzone/, wykorzystując naturalne ukrycia terenowe, przesuwać się od rubieży do rubieży za swoimi pododdziałami w odległości zapewniającej skuteczne wsparcie ogniem atakujących czołgów i piechoty.

Niekiedy bojowe wozy piechoty /transportery opancerzone/ działają bezpośrednio w tyralierze piechoty.

Atak pieszo wykonuje się w terenie zakrytym lub trudnodostępnym /w górach, w lesie lub mieście/ ~~oraz w rejonach umocnionych~~. Piechota działa wówczas w tyralierze lub grupami /zespołami/. Wozy bojowe przesuwać się za atakującą piechotą i w sprzyjających warunkach wspierają ją ogniem.

Z chwilą przejścia piechoty i czołgów do ataku rozpoczyna się ogniowe wsparcie ataku i trwa do czasu opanowania przez wojska rejonów na głębokości obrony brygad pierwszego rzutu nieprzyjaciela /8-10 km i więcej/ ze skupieniem głównego wysiłku na porażeniu nieprzyjaciela broniącego pierwszej pozycji.

Atakujące pododdziały czołgów i piechoty, wykorzystując skutki porażenia ogniowego nieprzyjaciela wdzierają się na przedni skraj

jego obrony, niszczą siłę żywą i środki ogniowe, opanowują punkty oporu na odcinku przełamania i szybko przesuwiają się w głąb. Atakujące pododdziały po opanowaniu czołowych punktów oporu nieprzyjaciela, nie zatrzymując się poszerzają wyłom w kierunku skrzydeł i w głąb niszczą nieprzyjaciela stawiającego opór oraz jego odwody i opanowują ważne rubieże i obiekty w głębi obrony.

Główne uderzenia wykonuje się w kierunku zapewniającym rozbić w krótkim czasie tego zgrupowania, którego zniszczenie wyraźnie zmniejszy trwałość, aktywność jego obrony oraz zapewni wykonanie otrzymanego zadania.

Powinno ono być wykonane w najsłabsze miejsce w obronie nieprzyjaciela w kierunku umożliwiającym wyprowadzenie ~~się~~ głównych sił pułku na skrzydła i tyły głównego zgrupowania broniących się wojsk. W wielu wypadkach zwłaszcza w działaniach z użyciem broni jądrowej, celowe jest wykonanie głównego uderzenia bezpośrednio na główne zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela od czoła w celu jego rozcięcia i pobicia częściami. Na kierunku głównego uderzenia stwarza się i ciągle utrzymuje przewagę nad nieprzyjacielem.

Głębokie włamanie, powodujące rozcięcie ugrupowania nieprzyjaciela może doprowadzić do dezorganizacji jego obrony. Należy jednak mieć na uwadze, że głębokie włamanie na wąskich odcinkach stwarza zagrożenie skrzydeł dla nacierających pododdziałów i oddziałów, głównie przez możliwość uderzenia drugich rzutów i odwodów nieprzyjaciela.

Odwody nieprzyjaciela wychodzące do kontrataku poraża się uderzeniami rakiet, lotnictwa i ogniem artylerii a następnie zdecydowanym atakiem z marszu rozbija się kontratakujące odwody. Jeżeli nie ma warunków do rozbicia kontratakujących odwodów z marszu to

wówczas pododdziały pierwszego rzutu pułku będące na kierunku działania odwodów nieprzyjaciela wysuwają się na zagrożony kierunek i dogodne rubieże. Na rubieże te wysuwa się również odwód przeciwpancerny i oddział zaporowy pułku. Ich zadanie polega na porażeniu ogniem kontratakującego nieprzyjaciela, uniemożliwienia mu włamania w ugrupowanie nacierających wojsk, a następnie na wykonanie zdecydowanego ataku w celu ostatecznego jego rozbicia.

Siły główne pułku kontynuują natarcie w głąb obrony nieprzyjaciela lub zdecydowanym atakiem w skrzydła i na tyły, we współdziałaniu z siłami i środkami działającymi na dogodnej rubieży, niszczą kontratakującego nieprzyjaciela. Jeżeli jednak rozbicie z marszu kontratakujących sił będzie niemożliwe to kontratak przeważających sił nieprzyjaciela pułk zmuszony będzie odpierać całością sił z miejsca na dogodnych rubieżach, każda z nich może mieć głębokość do 2 km, a odległość między rubieżami 2-3 km.

W tym przypadku pierwszą rubież obsadzają bataliony piechoty pierwszego rzutu. Na tej rubieży rozwija się odwód przeciwpancerny i oddział zaporowy pułku. Na drugiej rubieży rozwija się drugi rzut /odwód/ pułku oraz odwód przeciwpancerny i oddział zaporowy dywizji /jeżeli dowódca dywizji przydzieli je pułkowi/.

Między rubieżami zajmuje SO artyleria pułku.

Ważnym elementem działania pułku jest wprowadzenie drugiego rzutu. Wykorzystuje się go do potęgowania uderzenia na głównym kierunku natarcia pułku. Drugi rzut w zależności od sytuacji może być wprowadzony do walki przed wykonaniem zadania bojowego lub po jego wykonaniu. Wprowadza się go przez ugrupowanie pierwszego rzutu, przez luki bądź za skrzydeł pododdziałów pierwszego rzutu.

Wejście do walki drugiego rzutu pułku poprzedza się jedną silną nawałą ogniową. Ponadto wprowadzenie do walki drugiego rzutu osłaniają odwód przeciwpancerny, oddział zaporowy, pododdziały przeciwlotnicze. Drugi rzut podchodzi do rubieży wprowadzenia do walki z maksymalną prędkością w ugrupowaniu marszowym lub przedbojowym. Przed podejściem do rubieży ataku pododdziały rozwijają się w ugrupowanie bojowe i wspierane ogniem wszystkich środków atakują z marszu nieprzyjaciela i wykonują postawione im zadanie.

Po zużyciu drugiego rzutu, dowódca pułku powinien go odtworzyć lub zastąpić odwodem ogólnowojskowym z sił będących uprzednio w walce.

W trakcie natarcia w zależności od sytuacji pułk może wysłać oddział wydzielony, oddział rajdowy lub oddział specjalny.

2. Prowadzenie natarcia z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem

Natarcie na broniącego się nieprzyjaciela z położenia w bezpośredniej styczności z nim pułk zwykle rozpoczyna z położenia obronnego - po niezbędnym przegrupowaniu lub po zajęciu położenia wyjściowego do natarcia z jednoczesnym luzowaniem broniących się wojsk.

Przegrupowanie pułku broniącego się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem dokonuje się celem ześrodkowania głównych sił na kierunku głównego uderzenia i zajęcia przez pododdziały położenia wyjściowego do natarcia. Przegrupowania dokonuje się zwykle w nocy z bezwzględnym przestrzeganiem dotychczasowego trybu działalności broniących się wojsk.

Pułk przechodzący do pierwszego rzutu z głębi, zajmuje położenie wyjściowe jednocześnie z luzowaniem w swoim pasie broniących się wojsk w ciągu jednej - dwóch nocy przed natarciem zgodnie z

planem luzowania.

Sygnal do ataku pododdziałów czołgów i piechoty podaje dowódca pułku, mając na uwadze ustalony czas /"G"/ i ich odległość od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela.

Podczas przekroczenia przez czołgi ugrupowania pododdziałów piechoty, te ostatnie w ślad za czołgami przechodzą do ataku. Zasady przełamania i rozwijania natarcia przez pułk są także jak podczas natarcia z głębi.

ZAKONCZENIE

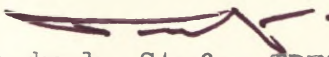
W wykładzie przedstawiono wybrane problemy natarcia. Przedstawione zagadnienia należy traktować jako:

- obowiązujące zasady i normy działań bojowych pułku;
- podstawę do samodzielnego studiowania materiałów;
- wiodący materiał w celu przygotowania się do repetycji, seminarium i zajęć grupowych.

Sprawy organizacyjne

- odpowiedzi na pytania i wątpliwości wynikłe w czasie wykładu.

Kierownik Zakładu DBP

płk dypl. Stefan TRETYN

Wykonano w 5 egz.

Egz. nr 1 - 5 - Bibl. Tajna
Wyk. płk Tretyn
Druk. E.K. dnia 7.08.86r.
Nr ks. masz. Pf56/KTO

Załącznik nr 1
do wykładu Natarcie pułku

WYKAZ LITERATURY

I. Materiały i dokumenty dyrektywne

1. Dyrektywa MON do działalności Sił Zbrojnych PRL.
2. Rozkaz MON do szkolenia Sił Zbrojnych PRL w danym roku.
3. Regulamin Walki Wojsk Lądowych Sił Zbrojnych PRL
część I /dywizja-pułk/. pf 21910

II. Materiały problemowe

1. Podręcznik Działania bojowe pułku, wyd.ASG wraz z aneksem
wydanym w 1983 r. 01010, 01569
2. Podstawowe normy i pojęcia taktyczne oraz ich wykładnia,
wyd.ASG 1985 r. 01864
3. Biuletyn Informacyjny nr 4 /109/ i nr 3 /130/. 015904; 019366
4. Biuletyn Informacyjny - Działania Bojowe Pułku.
5. Wnioski i doświadczenia z ćwiczeń.

III. Materiały studyjne

1. M.Katakow "Pancerny grot", wyd.MON.
2. K.Rokossowski "Żołnierski obowiązek", wyd.MON.

Załącznik nr 2
do wykładu Natarcie pułku

W Y K A Z
materiałów, które mogą być wykorzystane
w czasie wykładu

I. Schematy

1. Natarcie pułku po podejściu z głębi.
2. Natarcie pułku z położenia w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.
3. Metodologia wypracowania decyzji przez dowódcę pułku do natarcia.

II. Diapozytywy

Komplet diapozytywów z tematu natarcie pułku.

III. Materiały na monitor.

Województwo Śląskie
Urząd Wojewódzki

Wydział Kultury i Sportu

Biuro

Wojewódzki Instytut Kultury i Sportu

ul. ...

41-000 Katowice

tel. ...

fax ...

... ..

... ..

